

Varajane märkamine

2016.a märts

Varajane märkamine, varajane sekkumine – neid põhimõtteid propageerivad arstid, logopeedid, psühholoogid, õpetajad jt. spetsialistid kogu maailmas. Samadest põhimõtetest lähtutakse ka Eestis. Varajase märkamise seisukohalt on kõige olulisemad kolm esimest eluaastat väikelapse elus, kolm kõige sensitiivsemat eluaastat tema arengu seisukohalt. Selles vanuses kujunevad lapse motoorika, tajud, mis on aluseks kõne ja mõtlemise arenemisele. Tegematajätmissi sel perioodil on hiljem raske korvata.

Kõige suurem vastustus sel perioodil on vanematel: ei piisa kui lapsel on hulk erinevaid mänguasju, on vaja leida aega temaga koos tegutsemiseks, mängimiseks, rääkimiseks. Areng ei toimu iseenesest. Vaja on teadlikku mõjutamist ning arendamist: laps areneb ainult praktilise tegutsemise käigus ja kõne areneb vaid siis, kui temaga võimalikult sageli räägitakse.

Kui areng ei kulge loodetud suunas, siis on kindlasti vajalik pöörduda perearsti poole, kes oskab sekkuda, suunates last vajalikele erispetsialistide uuringutele.

Kuna enamus lapsi käib lasteaias, tasuks usaldada oma lasteaia õpetajate, logopeedide, eripedagoogide tähelepanekuid: neil on selleks suured kogemused, eriharidus, nad jälgivad pidevalt laste arengut, kaardistavad seda, viivad läbi arenguestlusi.

Õismäel, Nurmenuku lasteaias töötavad juba aastaid logopeedid, on avatud 2 tasandusrühma. Tasandusrühmad on mõeldud 3-7aastastele kõneprobleemidega lastele, kellel võivad sellega kaasneda arengulised või käitumuslikud probleemid, õpiraskused. Tasandusrühma eeliseks on väike laste arv- 12, seal töötavad eriharidusega õpetajad ja logopeedid, lapsele on võimalik läheneda individuaalselt, eesmärgiks kõigi probleemide tasandamine koolieaks.

Lasteaia logopeedid uurivad koostöös õpetajatega laste kõne taset ja hindavad psüühilisi protsesse, ühiselt nõustatakse lapsevanemaid, vajadusel suunatakse lapsed kõneravile või tasandusrühma. Väärib mainimist, et uuritakse ka kõige nooremate, sõimelaste kõnet ja üldist arengut, et märkamine ning abi oleks võimalikult varajane.

Juhul kui lasteaias ei tööta erispetsialiste, on nõustamist võimalik saada ka Tallinna Õppenõustamiskeskusest ja SA Innove Rajaleidja keskusest.

Tasandusrühma suunamiseks on vajalikud erispetsialistide soovitusel ning SA Innove Rajaleidja keskuse nõustamiskomisjoni otsus.

Mida varasem on abi, seda suuremad on võimalused lapse kõne koolieaks korda saada. See tagab hea õppeedukuse, väldib võimalikku koolistressi ning annab lapsele vajaliku enesekindluse kogu edaspidiseks eluks.

Tasandusrühmade komplekteerimine algab maikuus, dokumentide vormistamine võtab kindlasti aega, kuna erispetsialistide vastuvõtule võivad kevadperioodil olla pikad järjekorrad. Kui tunnetate probleemi, tegutsege kahtlemata kohe, et tagada lapsele tema arengut toetavad ning sobivad õppe-ja kasvatustingimused.

6. märtsil tähistame üle-euroopalist logopeedia päeva.

Nurmenuku lasteaia logopeedid

Kristiina Tänav, Liivi Parma

Kasulikud lingid:

- www.nurmenuku.tln.edu.ee
- www.haridus.ee Lasteaed>Erivajadusega laps
- www.tonkeskus.ee ja www.rajaleidja.ee - õppenõustamine
- www.innove Haridustugiteenused>Nõustamiskomisjonid